

Studieplan 2008/2009

Bachelor - Førskolelærerutdanning for tospråklige

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 180.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiemodellen

4	Fordypning 30 st (morsmål/ internasjonalt semester/andre fag)		
45 st	Kristendom, Religion og Livssyn (Krl) 15 st		
3	Pedagogikk 45 st	Estetiske fag 30 st	Samfunnsfag 15 st
45 st	(15)	(15)	
Praksis			
30 d	(15)	(15)	
2			Norsk 15 st
45 st	(15)		
Praksis			
40 d			
1		Natur og Bevegelse 20 st	Matematikk 10 st
45 st			
Praksis			
30 d			

Det tas forbehold om endringer.

De enkelte fag blir beskrevet i Del II Fagplaner.

Kurs første studieår:

Akademisk skriving - obligatorisk

1. Kilder og kildebruk
2. Søkekurs (hvordan søke informasjon)
3. Skrivekurs (hvordan skrive fagoppgaver)
4. Individuell elektronisk søkeoppgave
5. Gruppeoppgave: å skrive en fagtekst

Å være student

1. Kom-i-gangkurs - obligatorisk
2. Fronterkurs – for de som har behov
3. Norsk kurs – for de som har behov

Det understrekes at fagorganisert innhold ikke uten videre skal være lærerstyrt. Studentene skal ta stadig større ansvar for egen læring. Det vil derfor bli lagt økende vekt på selvstendig studiearbeid i studieforløpet.

Innledning

Førskolelærerutdanningen er en Bachelor-utdanning, 180 studiepoeng, som bygger på Rammeplan for førskolelærerutdanningen av 3. april 2003, med endring fastsatt 10. mars 2008. Førskolelærerutdanning kvalifiserer for arbeid i barnehage. Utdanningen danner også grunnlag for opptak på Master-studier innfor enkelte fagområder.

Studiet går over deltid på 4 år og studiepoengsproduksjonen utgjør 45 studiepoeng hvert år.

Fra studiestart 2006 innførte vi en ny studiemodell med to ulike studieløp: en bred modell og en linjemodell med vekt på natur og bevegelse. Studenter som går på fluto-studiet kan bare velge den

brede modellen.

- **bred modell** betyr at studentene i 1. studieår har pedagogikk, matematikk og natur og bevegelse. I 2. studieår har de fagene pedagogikk, norsk og estetiske fag. I 3. studieår har de i pedagogikk, estetiske fag og samfunnsfag. I 4. studieår har de Krl på høsten og et fordypningsfag i vårsemesteret.

Praksisopplæringen er på 100 dager, 90 dager i barnehagen og 10 dager i grunnskolen, se egen **Plan for praksisopplæring**.

Studiet bygger på forskningsbasert kunnskap og er yrkesrettet og praksisnært, slik at det tar utgangspunkt i førskolelærerens arbeidsområde og gjeldende lov- og planverk for virksomheten.

Læringsutbytte

[2.1 Generelle prinsipper for utdanningen](#)

Studiet tar utgangspunkt i de grunnleggende verdier og føring som er nedfelt i Lov om barnehager og i Lov om grunnskolen, og i gjeldende rammeplaner for barnehage og grunnskole.

Gjennom utdanningen skal studentene utvikle:

- *faglig kompetanse*: kunnskap om barn, barndom og pedagogisk arbeid med små barn og kunnskap om teorier og arbeidsformer innenfor og på tvers av fag.
- *didaktisk kompetanse*: evne til å vurdere, planlegge og gjennomføre tilpasset opplæring for barn med og uten særskilte behov, og evne til å sette i verk forebyggende tiltak.
- *sosial kompetanse*: forståelse av betydningen av et omsorgs- og læringsmiljø preget av samspill varme, kreativitet, glede og humor og opplevelse av mestring for alle. Studentene må også ha evne til nært samarbeid mellom barnehage, hjem og andre samarbeidspartnere og kunnskap om og ferdigheter i ledelse, samarbeid og pedagogisk veiledning.
- *endrings- og utviklingskompetanse*: evne til å vurdere organisasjonsutvikling og samfunnsendringer som har betydning for barnehagen, til å initiere og takle endringer og til å kunne prege utviklingen i barnehagen.
- *yrkesetisk kompetanse*: evne til å reflektere over barnehagens og skolens verdigrunnlag, over egne verdier, holdninger og væremåte og over etiske utfordringer i yrket.

Helhet og sammenheng i utdanningen er avgjørende for den kompetanse studentene får med seg som

nyutdannede førskolelærere. Det enkelte fagstudium gir deler av denne kompetansen. Pedagogikkfaget binder sammen delene og skaper en utvidet forståelse. Læringsmiljøet i studietiden skal bidra til å forme holdninger og identitet for førskolelæreryrket.

Førskolelærerutdanningen ved Høgskolen i Hedmark legger vekt på å se barnets oppvekst i et **språk, kultur og kommunikasjonsorientert perspektiv**.

2.2 Studie- og læringsmiljø

Førskolelærerstudiet er innfallsporren til et yrke der det legges vekt på selvstendighet, felles ansvar, samarbeid og evne til kritisk refleksjon. Dette er verdier som vi ønsker skal være forpliktende rettesnorer for utformingen av vårt studie- og læringsmiljø, med tanke på den virkningen dette kan ha for studentenes arbeid i deres framtidige yrke. En kritisk vurdering av studie- og arbeidsformer, av hvordan tiden til felles undervisning, seminarvirksomhet, studentsamarbeid og selvstudium blir fordelt og organisert, og av hvilke muligheter studentene har til deltakelse i prosjekter på tvers av faggrensene, følger som konsekvens av denne tenkningen.

Som utdanningsinstitusjon har vi et særlig ansvar for å legge til rette for studie- og lærings situasjoner som gir mulighet til å utvikle de personlige og menneskelige kvalitetene som trengs for å arbeide som førskolelærer. Læringskulturen i studiemiljøet som helhet spiller en sentral rolle for denne kvalitetsutviklingen. Du møter en utdanningsinstitusjon som viser en profesjonell evne til å evaluere, korrigere og utvikle en god læringskultur.

Medinnflytelse og medansvar er viktige stikkord for førskolelærerutdanningen. De angir retning for samarbeidet mellom lærere og studenter, ikke bare gjennom det som skjer i forskjellige råd og utvalg, men også ved det som angår organisering og innhold av studiet. Vi har som mål å være en utdanningsinstitusjon der det foregår en levende debatt, både i og utenfor undervisningen, slik at våre studenter selv kan videreutvikle demokratiske tradisjoner og arbeidsformer i utøvelsen av sitt yrke.

Det legges betydelig vekt på selvstudium og studentledet kollokviearbeid. Videre står veiledning av enkeltstudenter helt sentralt. Veiledningen skal yte hjelp til menneskelig og faglig kompetanseutvikling, og dessuten bidra til at studentene tidlig reflekterer over sitt yrkesvalg. Dette er en felles oppgave for alle aktørene i utdanningsmiljøet; faglærere, lærere i pedagogikk, praksisveiledere, øvingslærere og studenter. Studenters veiledning av hverandre er ikke bare et viktig bidrag til utvikling av et godt studiemiljø, men også en nødvendig yrkesforberedende aktivitet som det legges til rette for.

Målgruppe

Fylles ut senere.

Kompetanse

Fylles ut senere.

Opptakskrav fritekst

Undervisnings- og læringsformer

Fylles ut senere.

Vurderingsformer

5.1 Obligatoriske krav

Obligatoriske krav i et fag kommer til uttrykk i fagplanen og i semester-/årsplaner. Tidsfrister for obligatoriske arbeidskrav presiseres i semester-/årsplaner. Obligatoriske krav må være gjennomført og/eller bestått for at studenten kan avlegge eksamen. **All undervisning på samlingene er obligatorisk, det føres protokoll over frammøte.**

Hvis en student er forhindret fra å innfri obligatoriske krav, må studenten snarest gi begrunnet beskjed til faglærer. Ved eventuell sykdom må legeattest leveres til studieadministrasjonen.

Ved manglende deltakelse på obligatorisk undervisning vil faglærer kunne vurdere om studenten kan få godkjent manglende frammøte ved dokumentasjon av relevant kunnskap. Dette gjelder uansett grunn for fravær. Hvis dette ikke er mulig, må studenten ta igjen slik deltakelse neste gang obligatorisk undervisning i emnet/temaet avholdes.

5.2 Eksamen

I Forskrift om Eksamen ved Høgskolen i Hedmark med hjemmel i lov av 1. april 2005 om Høgskoler og Universitet, heter det i § 3.4: «Høgskolen kan fastsette særskilte arbeidskrav, krav om bestemte eksamener eller prøver eller krav om obligatorisk undervisning og praksis som må være fullført før eksamen i bestemte fag kan avlegges. Opplysninger om dette tas inn i fag-/studieplan og fag- og kursbeskrivelser. Studenter som ikke oppfyller de arbeidskrav og krav til eksamener og prøver som er fastsatt, eller som ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis, har ikke rett til å gå opp til eksamen.»

Faglærer skal i god tid før eksamen levere liste til studieadministrasjonen (eksamensansvarlig) over studenter som oppfyller krav til å avlegge eksamen i faget. Studieadministrasjonen plikter å gi skriftlig beskjed til studenter som vil bli avvist ved eksamen på grunn av manglende gjennomføring av obligatoriske krav.

Ved eksamen gis det bokstavkarakterer etter en skala fra A til F. E er laveste ståkarakter.

Det vises for øvrig til den fortløpende informasjonen som gis gjennom studiet når det gjelder endringer på dette området.

5.3 Fusk

Det vises til Forskrift om Eksamen ved Høgskolen i Hedmark med hjemmel i lov av 1. april 2005 om Høgskoler og Universitet,   11, der det framkommer hva som defineres som fusk og hvordan saker der det oppstår slik mistanke skal behandles.

5.4 Vitnemål

I pedagogikk gis det én gradert karakter (etter tredje studieår).

I de faglig-pedagogiske og fordypningsstudiet gis det én gradert karakter i hvert fag.

Vitnemål blir ikke utstedt f r alle obligatoriske krav er godkjent, og alle eksamener er avlagt og bestått, herunder også all praksis..

Det vises for øvrig til den informasjonen som gis gjennom studiet når det gjelder endringer på dette området.

Internasjonalisering

Fylles ut senere.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

I løpet av studietiden vil studentene m te følgende arbeidsm ter:

- Lærerstyrt undervisning i gruppe, storforelesning, seminarer o.a.
- Studentenes egenaktivitet i undervisningen, seminarene, gjennom studie- og praksisgrupper og selvstudium.
- Individuelt- eller gruppearbeid med studentframlegg og studentvurdering
- Nettbaserte undervisningsformer

Organisering av samlinger/praksis 1. studieår

1. studieår

Høst

Aug/Sept Sept Okt Des

Saml 4 d Saml 3 d Praksis 6 d Saml 3 d Praksis 6 d Saml 3 d

Vår:

Jan Febr Mars /Apr Mai

Saml 3 d Praksis 6 d Saml 3 d Praksis 6 d Saml 3 d Praksis 6 d Saml 3 d

I alt 25 dager på obligatoriske samlinger + 30 dager praksis.

Det legges opp til 8 samlinger på Hamar i 1. studieår. Bortsett fra oppstartssamlingen, vil samlingene være fra onsdag til fredag.

Praksis er en viktig læringsarena i studiet. Studiet er derfor bygget opp med en vekselvirkning mellom teoriundervisning, egne studier og praksis. For at det skal bli kontinuitet og sammenheng i studiet skal det mellom hver samling avvikles praksisdager. For første studieår er det satt av 6 praksisdager mellom hver samling. Disse dagene må så langt det er mulig avvikles fullt ut, avvik skal bare skje unntaksvis.

4.1 Tverrfaglig temaarbeider

Studentene skal i løpet av studiet arbeide i grupper med **tverrfaglig temaer**. All ordinær undervisning i slike perioder erstattes med gruppearbeid og veiledning. Studentene skal arbeide med problemstillinger der de skal trekke inn aktuelle områder fra forskjellige fag.

Gruppene skal bestå av 4-6 studenter. Lærerne på trinnet har ansvar for praktisk tilrettelegging og koordinering av arbeidet. Veiledning gis av en veileder som er valgt på bakgrunn av tema. Arbeidene skal godkjennes av veileder.

Temaperiodene er **obligatoriske**.

4.2 Studiegrupper

Studiegruppene skal bestå av 3-6 studenter. Arbeidet i disse gruppene skal ta utgangspunkt i faglige oppgaver, problemstillinger, litteraturstudier og studierelaterte spørsmål. Gruppene kan få veiledning av faglærerne. Denne veiledningen skal særlig ta utgangspunkt i forhold knyttet til faglige spørsmål knyttet til studiesituasjonen.

4.3 Veiledning

Veiledning er en sentral og viktig del av et høgskolestudium. Det brukes i ulike sammenhenger knyttet til **faglig veiledning** i forbindelse med praksis, gruppeoppgaver, temaperioder, faglige skrivearbeider m.m. Det vil framkomme av fag- og semesterplaner når slik veiledning er obligatorisk. **Individuell veiledning** gjennom studiet skal hjelpe og støtte den enkelte student med en helhetlig utvikling av de kvaliteter som er nødvendig i førskolelæreryrket. Avdelingen har ulike fagpersoner som kan bidra med studieveiledning i forhold til tilpassede studieløp.

4.4 Bruk av Fronter

Fronter er høgskolens datasystem for nettbasert undervisning, intern informasjonsutveksling, og som et pedagogisk verktøy for alle studenter. Fronter er helt sentralt i studiet og har flere funksjoner som studentene vil ha nytte av. Først og fremst er det et pedagogisk verktøy, men vil også bli brukt til å gi informasjon fra faglærerne om planer, oppgaver, forberedelser til forelesninger, innleveringer m.m.

Studieadministrasjonen vil også benytte seg av Fronter når de informerer. Studentenes e-postadresse som er knyttet til høgskolen vil betjenes via Fronter. Det forventes at studentene er jevnlig inne for å holde seg orientert.

4.5 Utenlandsopphold

Høgskolen har samarbeid med utdanningsinstitusjoner i flere land. Studenter vil kunne velge et internasjonalt semester våren i 4. studieår som en fordypningsenhet. Dette skal godkjennes av studieleder. Et utenlandsopphold kan bestå av studier knyttet til en utenlandsk institusjon på tilsvarende nivå, studiene må være relevante for førskolelærerutdanningen. Studiet kan også bestå av et opphold knyttet til et av våre samarbeidsland, for eksempel Namibia, og bestå av ulike typer feltstudier, kursing/skolering eller andre arbeidsmåter knyttet til barnehagearbeid.

For å få mulighet for et utenlandsopphold, er det en forutsetning at studenten er à jour i sitt studieprogram.

Søknadsfrist: 15.april i 3. studieår.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2

- [Pedagogikk førskole samlingsbasert deltid](#)
45 studiepoeng
- [Matematikk](#)
10 studiepoeng
- [Natur og bevegelse](#)
20 studiepoeng
- [Pedagogikk](#)
45 studiepoeng
- [Estetiske fag](#)
30 studiepoeng
- [Norsk Emne 1](#)
7,5 studiepoeng
- [Samfunnsfag](#)
15 studiepoeng
- [Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap \(KRL\)](#)
10+5 studiepoeng

Emneoversikt

2PEDF32T Pedagogikk førskole samlingsbasert deltid

Emnekode: 2PEDF32T

Studiepoeng: 45

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

n

Innhold

n

Organisering og arbeidsformer

n

Vurderingsordning

n

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA023T Matematikk

Emnekode: 2MA023T

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

Gjennom matematikkstudiet skal studentene:

- utvide og konsolidere egne matematikkunnskaper slik at de blir i stand til å se hvordan matematiske begreper og tenkemåter er et middel til å forstå og beherske den konkrete virkeligheten
- utvikle en holdning til matematikk som innebærer at de ser på faget som et redskap for skapende virksomhet og en kilde til glede
- få innsikt i hvordan barn fra 0-6 år utvikler matematiske begreper og tenkemåter
- få innsikt i hvordan ulike aktiviteter i barnehagen, som f.eks lek, bidrar til å bygge opp matematikkunnskaper hos barna
- lære å bruke et passende språk i forbindelse med den matematikken barna utvikler, og ha en åpen holdning til barnas uttryksmåter
- opparbeide seg kunnskap om språkets betydning for barns begrepsoppbygging
- tilegne seg matematikkunnskaper som setter dem i stand til å ivareta barnehagens behov når det gjelder økonomi, utbygging, planlegging, osv.
- få kunnskap om å legge til rette, gjennomføre og vurdere begynneropplæring i matematikk i grunnskolens første år

Vurderingen skal bygge både på matematisk innsikt og evne til å bruke stoffet sammen med barn.

Innhold

Studieenheten omfatter følgende hovedemner:

- Tall og bruk av tall
- Geometri
- Logikk og problemløsning
- Fagdidaktikk

Under arbeidet med delemmene må barnas lek stå sentralt. Lek er hele veien drivkraften i utviklingen av barnas matematikk. Barna bruker sine begreper i leken, og leken utvider forståelsen. En må både kunne se og fokusere på matematikken i barnas tradisjonelle og spontane lek, og en må kunne legge opp spesielle aktiviteter som bidrar til å bygge opp matematiske begreper og tenkemåter. Samtidig skal studiet gi førskolelærerne økte kunnskaper i faget, slik at de kan se barnas matematikk i "fugleperspektiv". Bare da kan de få øye på matematikken i omgivelsene og lede barnas matematiske utvikling i en fornuftig retning.

Det er av avgjørende betydning at den stikkordmessige opplistingen av delemner nedenfor leses i lys av innledningen og de generelle kommentarene. Eksempel: de fire regningsartene, der den fjerde er divisjon. Her skal en ikke tenke på metodikk for å undervise divisjonsalgoritmen, men se på for eksempel hvordan barn kan finne ut hvor mange boller det blir på hver når ni boller skal deles mellom tre barn.

Tall og bruk av tall

Tallbegrepet er det viktigste av alle matematiske begreper. Barn bygger opp sin tallforståelse gradvis, idet de stadig lærer nye aspekter ved tallene.

Delemner:

- mengdebegrepet som grunnlag for tallene
- det ordinale aspektet (nummer i en rekkefølge; ord som først, sist, foran, bak, over, under, mellom, før, etter)
- det kardinale aspektet (antall elementer i en mengde; ord som flere, færre, like mange)
- utvikling av tallbegrep hos barn
- glimt fra talltegnenes historie
- tallsystemer, posisjonssystem

- de fire regningsartene
- regneregler og prosent
- statistikk
- tid, penger, mål og vekt

Geometri

Geometri er studiet av former, størrelser og forhold i planet og rommet. Barn er tidlig opptatt av å utforske rom og form. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter gir dette barn en av de beste anledningene til å knytte matematikk til virkeligheten. For eksempel har alle formingsaktiviteter med geometri å gjøre, og i romgeometri er leire og byggeklosser naturlige medier. Det å ferdes ute i naturen gir også rike muligheter for å utforske geometriske begreper.

Delemner:

- former i planet og rommet: trekant, firkant, kvadrat, rektangel, sirkel, terning, prisme, sylinder, pyramide, kjegle, kule
- rette og krumme linjer
- vinkler, parallelle linjer
- retning- og beliggenhetsbeskrivende begreper
- lengde, areal og volum
- mønstre
- symmetri
- utvikling av geometriske begreper hos barn

Logikk og problemløsning

Under dette hovedemnet samler vi alle aktiviteter som øver opp evnen til å tenke strategisk, og som ikke naturlig hører hjemme under noe annet hovedemne. Et viktig moment her er å få barn til å gi uttrykk for hvordan de tenker for å nå et mål.

Delemner:

- strategispill: kortspill, brettspill, fyrstikkspill, osv. som er slik at ikke bare tilfeldigheter avgjør hvem

som vinner, men der en kan øke vinner sjansene ved å velge mellom alternativer. Vinnerstrategi for noen spill.

- prinsipper for å velge ut egnede problemstillinger
- strategier for å løse problemer
- klassifisering og sortering
- dagligspråkets logiske ord og uttrykk

Fagdidaktikk

Dette emnet danner en overbygning over de øvrige emnene. Foruten å gjøres til gjenstand for studium, skal dette emnet prege hele matematikkstudiet.

Delemner:

- læringspsykologi og -filosofi anvendt på matematikk
- erfaringens betydning for læring av matematikk
- betydningen av å utvikle en god holdning til faget
- lek som metode for matematisk begrepsdannelse
- språkets betydning for læring, utvikling og kommunisering av matematikk
- bruk av rim og regler, musikk, sangleker, "elle-melle" av forskjellige typer
- allsidig appell til barnas sanser

Organisering og arbeidsformer

Matematikk tilegnes i hovedsak gjennom egenaktivitet. Det er viktig både for kunnskapene og holdningene studentene får. De mer teoretiske delene kan formidles gjennom forelesninger. Studiet i matematikk vil derfor bestå av forelesninger og studentstyrt arbeid.

Arbeid gjennom eksempler på barns matematikk bidrar også til at studentene blir mer bevisst om hva matematikk er. Gruppearbeid er en naturlig organisering her.

Det bør også legges til rette for å trekke matematikkfaget inn i et tverrfaglig prosjektarbeid og/eller utviklingsarbeid

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen, 4 timer.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NABEV12T Natur og bevegelse

Emnekode: 2NABEV12T

Studiepoeng: 20

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse

Læringsutbytte

Målet i Natur og bevegelse er at studentene skal:

- utvikle glede og interesse for natur og bevegelse i ulike miljø
- tilegne seg kunnskap om menneskekroppen og barnets fysiske og motoriske utvikling, hvordan fysisk aktivitet påvirker de ulike organsystemer og den betydning fysisk og motorisk utvikling har for barnets læring og totale utvikling
- utvikle innsikt i sammenhengene i naturen og forståelse for nødvendigheten av å ta vare på naturen
- tilegne seg kunnskap om og erfaring i ulike former for lek og fysisk aktivitet
- utvikle refleksjon og forståelse for planlegging, tilrettelegging, observasjon og evaluering av ulike naturfaglige og fysiske aktiviteter ute og inne

Innhold

Faget Natur og bevegelse omfatter 4 målområder:

Målområde A: Ut i naturen

- ekskursjoner til skog og vann
- planter og dyrs tilpasninger til ulike miljøer og årstider
- observasjon, innsamling og klassifisering av planter og dyr
- enkelt friluftsliv til ulike årstider
- barnehagens utemiljø

- sansemotoriske aktiviteter
- lek og ekspressive bevegelser
- lekaktiviteter i, på og med snø
- spor og sportegn
- terrarier og akvarier

Målområde B: Kropp og helse

- motorikk/sansemotorikk
- alderstypiske utviklingstrinn
- anatomi, fysiologi
- sikkerhet og utfordringer
- barneulykker, førstehjelp, livredning

Målområde C: Økologi og miljø

- økologi
- miljøproblemer
- solsystemet
- eksperimenter med lyd og lys
- eksperimenter med vann

Målområde D: Fagdidaktikk

- fagdidaktisk grunntenkning
- planlegge, tilrettelegge, vurdere og veilede arbeid med motoriske og naturfaglige emner
- pedagogrollen
- observasjon

- overgang barnehage/ skole

Organisering og arbeidsformer

Faget organiseres slik at teori og praktisk arbeid utgjør en helhet. Undervisningen vil være samlingsbasert med nettsøtte der e-verktøyet Fronter benyttes. Studiet har regelmessige samlinger som er obligatoriske. Undervisningen på samlingene krever aktiv deltagelse i de praktiske aktivitetene og ekskursjonene. Det legges vekt på veiledning før og etter samlingene. Undervisningen har varierte arbeidsformer som for eksempel: forelesninger, gruppearbeid, ekskursjoner, praktisk utprøving i ulike miljøer, observasjon, studentledet arbeid og selvstudium. Noe av undervisningen vil legges utenom høgskolens nærmiljø. Dette kan medføre transport og noen kostnader. Det forutsettes at studentene har klær og utstyr til undervisning inne i gymnastikksal og svømmebasseng, og til bruk ute i naturen i all slags vær til ulike årstider. Praksis i barnehagen vil synliggjøre sammenhengen mellom teori og praksis

Vurderingsordning

En avsluttende vurdering gis på grunnlag av følgende komponenter:

- Individuell skriftlig eksamen, 5 timer. Ordlist er tillatte hjelpemidler. Vektes 60 %.
- To didaktiske oppgaver med praktisk del som gjennomføres i barnehagen. Vektes 40 %

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEDF32T Pedagogikk

Emnekode: 2PEDF32T

Studiepoeng: 45

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse

Læringsutbytte

Pedagogikkfaget er et danningsfag som skal bidra til studentenes personlige vekst, utvikling og etiske refleksjon. Faget har som mål å forberede studenter til et yrke som er preget av kompleksitet, menneskelig nærhet, mangfold og endring. I tillegg skal faget belyse studiets profil: språk, kultur og kommunikasjon

Innhold

Se oversikt under hvert studieår.

Organisering og arbeidsformer

3.1. Undervisning

Undervisning blir organisert som samlinger, studentøvelser og gruppearbeid. Videre vil mye av studiearbeidet knyttes til aktiv bruk av Fronter. Undervisningen i pedagogikk går over 2 ½ år med avslutning til jul i tredje studieår. Undervisning skal gi rom for dialog og studentaktivitet.

Studentene må sette av tid til faglig arbeid gjennom selvstudium og studiegrupperarbeid.

Selvstudium er en viktig del av studiet. Det handler om forberedelse til undervisning, å lese pensum og annen litteratur, arbeid med arbeidskrav, egne refleksjoner og refleksjonsnotater, planlegging av studiet og praksis m.m..

Studentene vil bli organisert i studiegrupper der det vil bli forventet aktiv deltagelse knyttet til arbeid

med litteratur, fagstoff, fagoppgaver, praksis m.m., slikt arbeid kan skje gjennom direkte møter mellom studenten eller ved hjelp av nettet.

Når studentene er i praksis, vil bruk av praksisfortellinger som grunnlag for refleksjon og analyse være en sentral arbeidsmåte. Praksisfortellingene vil være en viktig del av studentenes erfaringskilde og brukes i gruppearbeider, fagoppgaver og til eksamen.

3.2 Temaer og emner

Undervisningen i pedagogikk er organisert som emner, slik som: de yngste barna, relasjoner og kommunikasjon, læring, lek mm. Noen temaer vil bli belyst tverrfaglig.

3.3 Veiledning

Det vil bli gitt faglig veiledning gjennom studiet.

Praksisveileder og øvingslærer har ansvar for veiledning i forbindelse med praksis og utøvelse av yrkesrollen.

Den faglige veiledning vil knyttes til bl.a. studieveiledning, veiledning på fagoppgaver og andre faglige spørsmål.

Fag- og oppgaveveiledning gis individuelt og i grupper, dette kan forgå via nettet eller ved direkte møter. Lærere i pedagogikk tar opp konkrete spørsmål av faglig og didaktisk karakter, og skal hjelpe studentene med å sette egne kunnskaper, erfaringer og personlige holdninger i sammenheng med det fagstoffet de møter i studiet.

Den personlige veiledningen skal hjelpe og støtte den enkelte student med en helhetlig utvikling av de kvaliteter som er nødvendig for utvikling av den profesjonelle førskolelærer.

3.4. Bruk av digitale verktøy

Fronter vil være et meget sentralt redskap gjennom hele studiet. Det vil bli brukt til å gi faglig informasjon, være et diskusjonsforum, innleveringssted for oppgaver m.m..

3.5. Praksis.

Gjennom studiet er det 100 dagers veiledet praksis, hvorav 90 dager i barnehage og 10 dager på grunnskolens 1. trinn. Barnehagepraksisen foregår som punktpraksis, dvs. ca 1 praksisdag pr. uke i studieåret. Det henvises til egen plan for gjennomføring av praksisopplæringen.

Vurderingsordning

§ Muntlig individuell eksamen 1. studieår og teller 1/3 av endelig karakter.

§ Rapport fra utviklingsarbeid 3. studieår, teller 1/3 av endelig karakter

§ Individuell skriftlig eksamen, 6 timer, teller 1/3 av endelig karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2ESTFB21N Estetiske fag

Emnekode: 2ESTFB21N

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

Studentene skal gjennom studiet:

- utvikle kompetanse for planlegging, gjennomføring og vurdering av kunstpedagogisk arbeid for og med barn i samsvar med gjeldende planverk.
- utvikle fagdidaktisk kompetanse
- utvikle evne til formidling og engasjement gjennom tverrfaglig kunstpedagogisk arbeid
- få kompetanse og forståelse for sammenhengen mellom lek og skapende prosesser
- utvikle kompetanse i og interesse for tverrfaglig utviklingsarbeid
- utvikle kompetanse, kunnskap og holdninger gjennom eget skapende arbeid.

få kompetanse i å benytte de estetiske fagene som språk- og kommunikasjonsfag

Innhold

Det faglig- pedagogiske studiet i estetiske fag omfatter tre kunstfag. Disse er drama, musikk og forming.

Faget har tre hovedmålområder. Fagdidaktikk er knyttet til alle områdene.

A Kunstfaglig egenutvikling

Studentene skal gjennom studiet kunne:

- løse praktiske, tekniske og organisatoriske problem i utvikling og gjennomføring av skapende prosesser
- vurdere å bruke ulike formidlings- og presentasjonsformer

- vurdere egen kompetanse og sette seg mål for sin egen utvikling

B Kunstfaglig arbeid for og med barn

Studentene skal gjennom studiet kunne:

- få kunnskap om estetisk utvikling, lek og kreativitet hos barn
- få kunnskap om barn som mottakere av kunst- og kulturuttrykk
- få kunnskap om barns ulike uttrykksmåter
- få kunnskap om å utvikle barns kulturelle identitet gjennom arbeid med egen og andres kultur

C Kunstfaglig innhold

Drama

I faget vil det legges vekt på:

- målsettingen med drama i førskolen
- improvisasjonsteknikker
- forholdet lek - drama – teater
- ulike teaterformer for barn
- forholdet drama – språkutvikling - kommunikasjon
- dramapedagogiske metoder for barn

Forming

I faget vil det legges vekt på:

- målsettingen med forming i førskolen
- studentenes eget skapende arbeid i to- og tredimensjonalt formspråk
- forming i barnehagen - tilrettelegging for helhetlige, didaktiske arbeidsprosesser
- kunnskap om barns uttrykksformer

- fagets utvikling - formingsfaglige retninger
- formidling av kunst, formkultur og arkitektur
- hvordan en i barnehagens fysiske miljø kan ivareta ulike estetiske inntryks- og uttrykksformer
- fagets mulighet i forhold til barn med ulik alder og forutsetning

Musikk

I faget vil det legges vekt på:

- målsettingen med musikk i førskolen
- bevisstgjøring av eget forhold til musikk
- bevisstgjøring av barns musikalske uttrykk i teori og praksis
- praktiske ferdigheter knyttet til musikalsk utøvelse
- didaktisk/metodisk arbeid knyttet til musikalske elementer
- utvidelse av musikalsk horisont og toleranse

Organisering og arbeidsformer

- Forelesninger og gruppearbeid.
- Veiledning.
- Mye bruk av læringsplattform (Fronter) og andre tekniske hjelpemidler i kommunikasjon mellom student og faglærer.
- Emnet er et praktisk- estetisk fag der den utøvende delen utgjør hoveddelen av studiet.
- Det vil bli lagt stor vekt på utvikling av både håndverksmessig- og uttrykksmessig kompetanse i det tverrfaglige arbeidet.
- Emnet legges opp slik at en unngår en fragmentering av fagområdene.
- Emnet legger vekt på praktisk arbeid som er i samsvar med arbeidsformer i førskole og grunnskolens laveste trinn.
- Studentene skal arbeide både individuelt og i grupper.
- Studentene må kjøpe inn noe privat utstyr og betale en fast utgift til materialer. Dette skal dekke både forbruk og vedlikehold.
- Studentene vil kunne påregne å tilegne seg en del teoristoff, samt gjennomføre en del praktisk-estetisk arbeid som selvstudium.

Vurderingsordning

- Individuell skriftlig eksamen, 4 timers, teller 40 % av samlet karakter.
- Praktisk eksamen i form av en tverrfaglig- estetisk formidlingsoppgave. Oppgaven fremføres som et gruppearbeid hvor det kan være inntil 5 studenter. Oppgaven utleveres 48 timer før presentasjon. Teller 60 % av samlet karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NO125N-1 Norsk Emne 1

Emnekode: 2NO125N-1

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Læringsutbytte

Ved slutført studium skal studentene

- ha tilegnet seg innsikt i den kulturen barn selv skaper
- være i stand til å analysere og vurdere ulike kulturytringer for og om barn
- være i stand til å skape et stimulerende kulturmiljø i barnehage og skole
- ha tilegnet seg kunnskap om den store variasjonen i kulturpåvirkning barn får i og utenfor barnehage og skole

Innhold

Emnet omfatter følgende innhold:

- barnelitteraturens framvekst og utbredelse
- analyse, vurdering, formidling og resepsjon av lokal, nasjonal og internasjonal barnelitteratur, tradisjonsstoff og multimedietekster
- barnelitteraturhistorie etter 1970 og fram til i dag
- framstillingen av barndom og oppvekst i litteratur for voksne eller ungdom
- barnekultur

Organisering og arbeidsformer

Studiet er nettbasert og har regelmessige samlinger. Den nettbaserte delen er basert på læringsplattformen Fronter. Studentene skriver oppgaver, deltar i nettseminar osv., og får veiledning på nettet. I samlingene vil organiseringen være basert på forelesninger i tillegg til gruppearbeid, samtale og diskusjoner. Det er obligatorisk frammøte på alle samlinger.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig hjemmeeksamen

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2SF124N Samfunnsfag

Emnekode: 2SF124N

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse og realkompetanse.

Læringsutbytte

Samfunnsfag er først og fremst basert på sosiologi, men også sosialantropologi og statsvitenskap gir viktige bidrag. Faget skal gi innsikt i konkrete samfunnsforhold, men også gi en innføring i sosiologisk begrepsapparat og tenkemåte. For førskolelærere er det viktig å ha kunnskap om barns livsvilkår. For stadig flere førskolebarn er barnehagen en av de mest sentrale sosialiseringarenaene i samfunnet. Sentrale mål som utjevning av sosial ulikhet og utvikling av toleranse og respekt for andre krever evne til tilrettelegging i barnehagen. Samfunnsfag skal bidra til å utvikle profesjonalitet i førskolelæreryrket og dyktiggjøre for arbeid med barn i førskolealder. Samfunnsfag skal i den forbindelse bidra til

- å øke studentenes innsikt i hvordan samfunnet er bygd opp og fungerer med utgangspunkt i samfunnsvitenskapelige begreper og teorier
- å gi grunnlag for å kunne analysere, forstå og løse sosiale og kulturelle konflikter mellom mennesker, grupper og samfunn
- å bevisstgjøre studentene i forhold til egne verdiforankringer og samtidig bidra til å utvikle respekt for andres levemåte og verdier i et sosialhistorisk og nåtidig perspektiv
- å gi studentene kunnskap om politiske og administrative institusjoner og prosesser
- å gi studentene innsikt i sentrale rettsregler som gjelder barn, familie, barnehage og skole
- å bevisstgjøre studentene til å vurdere sine oppgaver som førskolelærere og vurdere barnehagens oppgaver som samfunnsinstitusjon i nærmiljø, lokal- og storsamfunn
- å gjøre studentene i stand til å ivareta samfunnsfaglige tema i arbeid med barn i barnehagen og med 6-åringer i skolen
- å stimulere studentene til aktivt sosialt engasjement
- å utvikle studentenes profesjonalitet og yrkesetiske bevissthet

Områdene **språk, kultur og kommunikasjon** vil bli vektlagt der dette er naturlig.

Innhold

I studiet inngår tre målområder:

1. Samfunns- og kulturanalyse

- Innføring i samfunnsvitenskapelige grunnbegreper, modeller og metoder, samt oppgave- og rapportskriving
- Innføring i ulike sosiologiske teorier og perspektiver
- Konflikt og avvik
- Sosial ulikhet
- Velferdsstaten

2. Barns oppvekst i et samfunnsvitenskapelig perspektiv

- Historisk perspektiv på barn og barndom som livsfase
- Barns materielle, sosiale og kulturelle livsvilkår
- Barnekultur, kommersialisert oppvekst, barn og medier
- Nærmiljø og lokalsamfunn som kontekst for barns sosialisering, identitet og tilhørighet
- Barns rettigheter
- Rettigheter for barn med spesielle behov
- Familien som sosialt system
- Familiemønstre i endring
- Sosiale nettverk
- Likestilling og likeverd
- Menn i barnehagen
- Det flerkulturelle Norge
- Kommunikasjon, kulturforskjeller og rasisme

3. Barnehagen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

- Organisasjonsteori og organisasjonsanalyse
- Ledelsesteorier og pedagogisk ledelse
- Ledelse og veiledning i barnehagen
- Styrerens ansvarsområde
- Samarbeid mellom barnehage, familie og instanser utenfor barnehagen
- Politisk-administrative rammer rundt barnehagen
- Norsk barne- og familiepolitikk
- Barnehagens samfunnsmandat
- Historisk perspektiv på barnehagen som samfunnsinstitusjon
- Barnehagepolitikk og barnehageutbygging i Norge
- Juridiske rammer rundt barnehagen
- Førskolelæreryrket, omsorgsyrker, profesjonalitet og yrkesetikk
- Taushetsplikt og etikk i barnehagen

Omsorgssvikt og forebyggende barnevern

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil i hovedsak være nettbasert ved bruk av e-læringsverktøyet Classfrontier. Det vil også bli gitt undervisning på samlinger hvor deltakelsen er obligatorisk

Vurderingsordning

Eksamen

Individuell skriftlig eksamen, 6 timer.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2KRLB12N Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL)

Emnekode: 2KRLB12N

Studiepoeng: 10+5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Generell studiekompetanse eller realkompetanse

Læringsutbytte

Mål for studiet er at studentene skal kunne:

- drøfte ulike teorier om barns møte med religiøse, livssynsmessige og etiske verdier
- gjøre rede for sentrale elementer i kristen tro og kulturarv
- gjøre rede for innhold og uttrykksformer i ulike religioner og livssyn
- drøfte moralfilosofiske grunnlagsproblemer

Mål for studiet er at studentene skal:

- erkjenne betydningen av egen verdiforankring og faktorer som påvirker barns verdivalg
- vise respekt for kristendommens betydning for norsk kultur og samfunn
- vise respekt for religioner og livssyns betydning for personlig identitet og kulturell identifikasjon
- vise åpenhet, respekt og toleranse i møte med barn og voksne med ulik kulturell og livssynsmessig tilhørighet
- vise bevissthet om etiske vurderinger i barnehagens hverdag

Mål for studiet er at studentene skal ha utviklet ferdighet til å:

- gi pedagogisk velbegrunnet og tilpasset veiledning av barn i religiøse, livssynsmessige og etiske spørsmål og vurdere egnede hjelpemidler og arbeidsmåter

- formidle sentrale verdier i kristen kultur og tradisjon i barnehagen
- formidle sentrale elementer i andre religioner og livssyn slik at barn med ulik religiøs- og livssynsmessig tilhørighet kan få støtte for sin kulturelle egenart
- møte etiske utfordringer av ulik art i barnehagens hverdagsliv

Ved avsluttende vurdering legges det vekt på grunnleggende kunnskap og innsikt, men også på dyktighet i pedagogisk anvendelse av faget.

Innhold

Studiet i KRL omfatter fire målområder som skal vektas noenlunde likt. Arbeidet med målområdene skal sikre et vekselspill mellom formidling av faglig kunnskap, praksiserfaring, studentenes eget arbeid, samt pedagogisk og didaktisk refleksjon. De enkelte innholdspunktene under *hovedmomenter* kan justeres i samråd mellom studenter og faglærere.

Målområde 1: Arbeid med KRL i barnehagen

Det er en viktig religionspedagogisk oppgave å bidra til at barn kan få en allsidig og helhetlig personlighetsutvikling som på en naturlig og aldersrelevant måte inkluderer religiøse, livssynsmessige og etiske perspektiver. Målområdet sikter også mot å gi studentene innsikt i barnehagens og skolens verdigrunnlag. Dessuten omfatter studiet drøftinger av hvordan emner i KRL kan legges til rette i barnehagen.

Hovedmomenter:

- Religion og livssyn innenfor en helhetlig personlighetsutvikling
- Møte med barns religiøse og livssynsmessige forutsetninger, forestillinger og spørsmål
- Barnehagens og skolens verdigrunnlag og forholdet mellom barnehage og barnas hjem
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av emner innenfor KRL, med vekt på arbeidsformer som inspirerer barn til glede, undring og lek
- Praktiske løsninger for det enkelte barn, med særlig vekt på samarbeid med kolleger og foreldre/foresatte

Målområde 2: Kristen tro og tradisjon

Den kristne religionen har hatt stor innvirkning på kulturen i vårt land. Bibelen har spilt en sentral rolle som kilde for tro, moral og livstolking. Bibelfortellinger, elementer fra kristen tros lære og kristne høytider er en del av kulturarven, som barnehagen skal formidle og videreutvikle. For at barnehagen

skal makte denne oppgaven, trenger studenter å tilegne seg kunnskaper om kristen tro og tradisjon, men også å utvikle forståelse for kristendommens rolle og betydning i vår kultur i fortid og nåtid.

Hovedmomenter:

- Bibelens hovedlinjer og fortellinger, Jesu liv og gjerning, med vekt på tekster fra Lukasevangeliet
- Sentrale elementer i kristen troslære, med vekt på de kristne høytidene
- Den kristne kulturarven og vår tids kultur
- Bibelfortellinger for barn, didaktiske utfordringer
- Utvalgte kristne konfesjoner

Målområde 3: Religion, livssyn og kulturmøter

Både den globale verden og det norske samfunnet er preget av møtet mellom ulike kulturer. Ulike religioner og livssyn er en del av dette bildet. Barn møter religions- og livssynsmangfoldet både i lokalmiljøet og i barnehagen. Samtidig er de preget av sin egen hjemmebakgrunn, og skal i barnehagen møte forståelse for egen kulturell og livssynsmessig tilhørighet. Barnehage og skole skal bidra til gjenkjennelse og trygghet for det enkelte barn, og samtidig skape et klima for åpenhet og interesse for andre. For å oppnå dette er det en forutsetning at førskolelæreren har god kunnskap om religioner og livssyn, innsikt i forholdet mellom religion, livssyn og kultur, og forståelse for religioners og livssyns rolle som en del av barns oppvekstmiljø.

Hovedmomenter:

- Jødedom, islam og buddhisme: særpreg, hovedtanker og religiøs praksis
- Ulike religioners og livssyns holdninger til barn og familie, hjem og hverdagsliv, skikk og bruk, undervisning og oppdragelse
- Hovedtrekk ved jødedom, islam og buddhisme, med vekt på sentrale fortellinger, høytider, familieliv og hverdagsliv
- Barnehagens møte med religiøst, kulturelt og livssynsmessig mangfold
- Sekulærhumanisme

Målområde 4: Etikk og filosofi

Både menneskets individuelle og sosiale liv bygger på bestemte verdier. Disse verdiene har sin basis i ulike filosofiske, religiøse og livssynsmessige tradisjoner. Studiet av etikk og filosofi må derfor i stor grad handle om hvordan normer og verdier kan begrunnes i de forskjellige tros- og livssynstradisjoner. Studiet vil også drøfte yrkesetiske problemstillinger knyttet til lærerrollen i barnehage og skole.

Hovedmomenter:

- Utvalgte moralfilosofiske grunnlagsproblemer
- Ulike etiske tenkemåter i vår tid
- Yrkesetiske problemstillinger i barnehage og skole, bl.a. møte med barn i sorg og krise

Organisering og arbeidsformer

Kommunikasjonen med studentene vil hovedsakelig foregå via Internett og ClassFronter. Noe undervisning vil bli gitt på pedagogiske samlinger, men ellers vil studentene stå ansvarlig for oppdatering fra nettet og lesing av litteratur selv. Ulike former for kommunikasjon over nettet vil være sentrale i studiet: som for eksempel casedrøftinger, kunnskapsprøver og veiledning. Aktiv bruk av disse ressursene vil øke studentens læringsutbytte og styrke studentens evne til å se sammenhengen mellom målene for studiet og pensum.

Gjennom punktpraksis vil studiet være kontinuerlig knyttet opp mot praksis. Nærheten til praksis vil utnyttes i studiet for å trekke linjer mellom fagets ulike emner og utfordringene førskolelærere møter i hverdagen.

Vurderingsordning

· Individuell skriftlig skoleeksamen, 4 timer, teller 2/3 av samlet karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler: Bibelen, Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap